

REDACȚIA:  
și  
ADMINISTRAȚIA:  
Deák Ferencz u. Nr. 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concurs, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

# BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINEGA.

PREȚUL  
ABONAMENTULUI  
PENTRU  
AUSTRO-UNGARIA:

Pe un an: 10 cor.  
Pe  $\frac{1}{2}$  an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI  
STRĂINĂȚATE:

Pe un an 14 franci.  
Pe  $\frac{1}{2}$  an 7 franci

Telefon pentru oraș  
comitat Nr. 266.

## Concurs.

Pentru deplinirea postului nou sistemizat de revizor școlar diecezan, prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare. Alegândul revizor școlar va fi coordonat referentului școlar ordinar și-și va primi cercul de agende dela Prezidiul consistorial.

Beneficiul împreunat cu acest post constă din:

1. Salar anual de 2400 cor.
2. Bani de cortel 600 cor.
3. Diurnă de 8 cor. în cazurile de exmisiuni la vizitarea școalelor și pentru alte trebuințe, precum și spesele de călătorie.

Dela reflectanții la acest post se cere să aibă cvalificație pedagogică academică; ceice pelângă aceasta cvalificație pedagogică vor avea și praxă pe terenul școlar, vor fi preferiți.

Aplicarea viitorului inspector școlar se va face în mod provizor, având afacerea să o reguleze definitiv sinodul eparhial proxim.

Reflectanții la acest post au să prezinte la subsemnatul Consistor, în termenul concursual, cereri ajustate cu următoarele documente:

1. Autobiografia, pe scurt, a recurentului;
2. Extras de botez;
3. Toate documentele de cari dispune relativ la studiul academic prestat;
4. Atestatele despre eventualul serviciu școlar de până acum;
5. Dovezile despre altele eventuale titluri de recomandare pentru postul de sub întrebare.

Consistorul rom. ort.  
din Arad.

## Conducerea corectă a matriculelor bisericesti și expunerea diferitelor proceduri referitoare la rectificările matriculare.

Dizertație, citită de preotul *Vasilie Popoviciu* din Oradea-mare, în conferința preoțească a tractului prot. Oradea-mare, ținută la 27 Octomvrie 1911.

Conducerea matriculelor a fost și rămâne una dintre îndatoririle oficiale cele mai de căpetenie ale preoției.

Importanța matriculelor bisericesti rezidă mai cu seamă în faptul, că, până la 1 Octomvrie 1895, ele erau singurele indicii privitoare la fluctuațiunea populațiunii statului, iar dela data amintită încoace, rămân unicele indicii referitoare la fluctuațiunea singuraticelor biserici. Marea lor importanță ni-o arată și împrejurarea, îndobște cunoscută, că extrasele matriculare, de pe timpul până la 1 Octomvrie 1895, în toate referințele, iar dela data aceasta încoace în raporturile bisericesti, sunt cele mai de frunte și mai indispensabile documente publice, pentru diferitele justificări înaintea diregătorilor publice și particulare.

Prin articolul de lege XXXIII din a. 1894, statul a luat dela biserici conducerea matriculelor și a încredințat-o unor slujbași speciali ai săi. Prin faptul acesta însă matriculele noastre bisericesti, de pe timpul până la 1 Octomvrie 1895, (data intrării în vigoare a numitului art. de lege), nu și-au perdut atribuția de documente publice. Ceea-că înseamnă, că parohii și administratorii parohiali sunt îndreptățiți și îndatorați a liberă extrase de pe matriculele bisericesti, până la 1 Octomvrie 1895 în totfelul de afaceri și trebuințe.

Însemnările făcute dela data aceasta încoace în matriculele bisericesti, nu mai sunt documente publice, și extrasele din ele nu mai sunt valabile, decât în cadrul daraverilor pur bisericesti.

Prin art. de lege despre matriculele civile, purtarea matriculelor bisericesti a devenit facultativă, adică s'a lăsat la voia liberă a bisericilor purtarea sau suprimarea lor.

Congresul nostru național-bisericesc, prin concluzul său din 13 Maiu 1895, Nr. 85. p. 5. apreciând importanța matriculelor din punctul de vedere al intereselor bisericii noastre, a decretat conducerea lor în condițiile de până aci.

În urma acestui concluz congresual, și din considerația, că matriculele parohiale, din punctul de vedere al intereselor bisericești n'au perdut absolut nimic din importanța lor, — oficiile parohiale sunt obligate a purta matriculele bisericești, cu cea mai mare acuratețe.

Se așteaptă acurateța aceasta dela preoșimea noastră de astăzi, care în urma creșterii sale mai îngrijite, este în situația a se pătrunde de importanța matriculelor, și de sigur e mai capabilă a-și împlini datorința și sub acest raport.

Înaintașii nostri, în foarte multe cazuri, parte că nu erau pătrunși de importanța afacerii, parte din indolență și incapacitate — după cum ne dovedește experiența, — au condus matriculele defectuos, manc și superficial.

Din pricina aceasta, precum și din cauza multor schimbări ce se ivesc în situația singuraticelor persoane sau familii introduse în matriculele noastre bisericești, — se impun adesea rectificări și adausuri sau schimbări în matriculele noastre bisericești.

În cele următoare voi înșira, în conformitate cu uzul acreditat în biserică, cu ordonanțele bisericești, referitoare precum și cu legea despre matriculele civile, întrucât ne privește și pe noi, — o seamă de îndrumări și măsuri privitoare la corecta purtare a celor trei matricule, precum și la unele rectificări sau schimbări ce ocără mai des în practica vieții noastre administrative bisericești.

### Îndrumări generale.

Fiecare oficiu parohial e îndatorat să poarte trei matricule: despre *botezuri*, despre *cununii* și despre *cazurile moarte*. Introducerile în aceste matricule, precum și extrasele dintr'însele, are să le facă parohul, respective administratorul parohial, cu mâna proprie. Dânsul este răspunzător pentru orice incorectități în purtarea matriculelor. Iar extrasele neprovăzute cu semnătura proprie a lui, nu au valabilitate.

Inmatricularea botezurilor, cununiiilor și a cazurilor de moarte, se face prin umplerea rubricelor din singuratecele matricule.

Introducerile în matricule au să se facă cu îngrijire, legibil și fără prescurtări. În rubricile unde nu vine text se trage o linioară. Corecturi, răsuri, intercalări, într'un text introdus deja, nu sunt admise, îndeosebi în matriculele dinainte de 1 Octomvrie 1895, căci aceasta ar constitui falsificare de document public.

Matriculele certifică adevăritatea faptelor însemnate într'însele până atunci, pânăcând nu se adeverește pe cale legală cuprinsul lor greșit, manc sau falsificat.

Aceeaș putere certificătoare o au și extrasele făcute și semnate din partea parohului, în perfectă consonanță cu matricula după care s'au extras.

Falsificarea matriculelor și a extraselor sau certificatelor liberate în formă autentică după ele, constituie vina falsificării de document public și se pedepsește cu închisoare de 5—10 ani și pierderea drepturilor politice. (Art. V — 1878. §. 391—395).

Orice întreprări, adausuri sau schimbări în textele din matricule, au să se facă la rubrica »observărilor«, sau în cazul că rubrica ar fi insuficientă, pe o fâșie de hârtie, lipită la marginea matriculei, unde este introdus cazul respectiv. Îndreptările, adausele sau schimbările, în toate cazurile, trebuiesc semnate de paroh sau administratorul parohial.

Având matriculele să servească ca documente de autenticitate publică, parohul are să-și câștige datele de inmatriculare sau din documentele ce-i stau la dispoziție sau din mărturisirile unor persoane cunoscute și bine acreditate.

### Matricula botezaților.

Matricula botezaților, dupăcum arată și numirea ei, cuprinde însemnarea copiilor sau vrâstnicilor botezați. Nu este iertat deci a introduce într'înșea — dupăcum se face aceasta în matricula civilă despre nașteri — prunci născuți morți, sau morți în cursul nașterii, ori copii morți nebotezați, sau în fine, copii, pe cari părinții intenționat nu-i botează.

Însemnarea matriculară are să cuprindă sub număr curent:

1. Anul, luna și ziua nașterii și a botezului, după amândouă calendarele.

2. Numele copilului.

3. În aceeaș rubrică — dacă rubrica specială ar lipsi — are să se însemne sub numele copilului, în paranteză, sexul lui, adică: *prunc* sau *fată*.

4. Numele și connumele părinților, cu ortografia românească, cu excepția cazurilor, când părinții ar cere să li-se însemne numele cu ortografia specială a lor, sau în forma arhaică moștenită dela înaintași.

5. Religiunea părinților, însemnată separat pentru tată și pentru mamă. Se observă, că în rubrica pentru religia părinților, nu se înseamnă decât religiunile recepte sau legal recunoscute. Secta nazarinenilor sau a bapțiștilor nu se înseamnă, ci religia avută înainte de a trece la aceste secte. 12548/868. M. c., 85694/895. M. int.

## 6. Ocupațiunea părinților.

7. Locuința părinților, adică numele localității, cu indicarea străzii, unde străzile au numiri și a numărului casei. După numele localității se va însemna, în paranteză, și numirea comitatului și țării.

8. Indicarea împrejurării, dacă părinții sunt cununăți sau necununăți. Împrejurarea aceasta nu este iertată a se însemna în rubrica respectivă cu cuvintele *da* sau *nu*, ci cu cuvintele *cununăți* sau *necununăți*.

Dacă părinții n'au încheiat decât căsătorie civilă, nu este iertată a se însemna în rubrica respectivă, că părinții sunt *necununăți*, ci se vor însemna cuvintele *cununăți numai civil*, pentru-că cuvântul «necununăți» ar însemna că pruncul este nelegiuit, pe când, după lege, copiii născuți din părinți cununăți pe cale civilă sunt legiuși.

9. Numele, și connumele scris cu ortografia românească, al *nașului* și al *nașei*, precum și religia și locuința lor.

10. Numele, conumele și locuința moașei. (Rubrica aceasta lipsește în matriculele întrebuintate în dieceza noastră, deși în cazuri de eruări, indiciile moașei adesea sunt singurele tămuriri în cazuri nebuloase).

11. Numele și connumele preotului botezător și atribuția lui (paroh, administrator parohial).

Însemnările au să se facă fără prescurtări de cuvinte. Are să se scrie d. p. *greco-oriental*, sau *greco-catolic* și nu *gr.-or.* sau *gr.-cat.* Nu sunt admise indicări prin diferite semne cum este d. p. semnul indentității (,) sau tipicul dtdo.

Cu privire la numele pruncilor se observă următoarele:

§. 44. al legii despre matriculele civile sună așa: »Nimenia nu are dreptul să poarte alt nume de familie și de botez, decât cele însemnate în matricula nașterilor«. Iar în sensul ordinului ministrului de interne Nr. 23908/896.: »Schimbarea numelui de botez, absolut nu se admite«.

De aci urmează, că preotul are să fie cu precauțiune, ca numele de botez din matricula parohiei să corăspundă cu cel din matricula civilă. În scopul acesta matriculantul civil este obligat a extrada despre înmatricularea cazului de naștere o adevărită, care are să fie înmănată preotului, cu ocazia aducerii pruncului la botez. Iar eventualele schimbări de connume prin ordine ministeriale, parohul are să le însemne la rubrica respectivă a »observărilor«.

Cu privire la punerea numelor de botez, se recomandă preoților a-și instrui credincioșii să dea copiilor lor nume obișnuite în limba românească și mai ales să-i dedee cu numele strămoșești romane, căci acestea se cuvin și

sed bine fiilor neamului nostru și ilustrează într'un mod demn și vădit romanitatea neamului românesc. Asemenea nume sunt d. p.: Adrian, Traian, Aurel, Constantin, Valer, Octavian, Victor, Lucreția, Teodora, Anastasia etc. Este o datorință a preotului românesc, să fe-rească pe credincioșii săi de a îndrăgi și pune pruncilor lor nume străine ca sunet și caracter, nume cari nu stau în legătură cu sufletul și cu trecutul neamului nostru, și cari încopciate de numele de familie românești sună atât de hibrid și straniu. De pildă: Moldovean *Aladár*, Ardelean, *Elemér*, Morariu *Etelka*, Crișan *Árpád*, Vălean, *Etele* etc. În locul astorfel de nume, cari n'au nimic comun cu limba și cu sufletul românesc, preotul să familiarizeze între credincioșii săi nume ilustre din istoria neamului românesc, ca: Radu, Mircea, Ștefan, Mihai, Jancu, etc.

Referitor la religiunea pruncilor, preotul are să poarte grije, ca aceea să se însemne și în matricula civilă, conform cu starea faptică, iar în cazuri de abateri sau erori observate, are dreptul, în sensul ordinului Ministrului de interne Nr. 111.154. din 1895 să ceară rectificarea matriculei civile.

\*

Dispozițiunile legi, referitoare la religiunea pruncilor (Art. XXXII. din 1894) se rezumă în următoarele:

Dacă căsătoria, din care s'a născut pruncul, a fost încheiată nainte de 1 Octomvrie 1895, atunci — dacă părinții sunt de o religie — pruncul, de orice sex, urmează legea comună a părinților; dacă părinții sunt de diferite religii recepte, băiatul urmează legea tatălui, iar fata pe a mamei sale.

Dela 1 Octomvrie 1895 încoace, ceice vreau să încheie căsătorie, dacă sunt de diferite religii, se pot învol înainte de încheierea căsătoriei, ca toți pruncii lor de orice sex ar fi, să urmeze religia tatălui sau a mamei lor. Învoiala aceasta numai atunci are valoare, dacă s'a încheiat înaintea notarului public sau a judeului cercual, sau a primarului orașenesc, sau înainte prim-pretorului, în forma prescrisă de lege. Actul despre învoiala aceasta îl numim »*Reversal*«. În lipsa învoielii acesteia, pruncii urmează legea părinților lor după sex, întrucât părinții aparțin unei religii recepte sau recunoscute.

Învoiala pomenită, numai în cazul acela se mai poate schimba, dacă unul dintre căsătoriți va trece la religia celuilalt, așa, că ambii devin membrii aceleiaș biserici. În cazul acesta învoiala se poate schimba, între aceleași condiții, dar numai în sensul, că pruncii, cari se vor naște, precum și toți copiii, cari n'au implinit încă vrăsta de 7 ani, vor urmă acum religia comună a părinților și vor fi crescuți într'ansa. Prunci

treceți, peste vrâsta de 7 ani, dar cari n'au ajuns la etatea de 18 ani, pot să treacă la religia părinților lor, pelângă formalitățile prescrise pentru trecerile religioase, însă numai cu învoirea autorității tutorale.

Aceeaș dispoziție a legii se aplică și în cazul, când părinții de aceeaș lege ar trece la o altă religie.

Dacă unul dintre părinți ar trece la o altă religie, pruncii de sexul lui, cari n'au împlinit încă vrâsta de 7 ani, trec cu el.

(Va urma.)

## Omilie

la Dumineca a treia după Rosalii

de: X.

*Iubiților creștini!*

O zicală eșită din popor zice „din pățanie învăță omul“, adică din ce voiești să fii mai cuminte, cu atât trebuie să pățești mai multe. De voiești să fii iscusit, prin multe trebuie să treci și bune și rele. Din cele bune tragi folosul, iar din cele rele învățatură. Ai dat de un bine, te duci și a doua oară la el, ai dat de un rău, a doua oară te ferești de el ca de foc.

Și acumă dacă ne uităm noi în jurul nostru vedem că în lumea aceasta ai lipsă de multă învățatură ca să te poți feriți, căci lumea pe zi ce merge se tot cumintește. Ca să înveți toate decâte ai lipsă în viață numai și numai din pățania ta proprie nu se poate, pentru că atunci o viață întreagă nu-ți este de ajuns. Iar ca totuși să nu suferi de prostie și în urma prostiei tale de năcaruri atunci n'ai decât să mai recurgi și la pățania altora și să tragi învățatură pentru tine.

Noi trăim aici cu familiile noastre casă lângă casă și întreagă omenimea trăește în comunitate pe întreg rotogolul pământului, căci doară gazetăria care azi face un serviciu atât de mare duce vestea peste țări și mări și o răspândește și prin cele mai ascunse locuri de prin văi și munți. De aceea cetiți gazelele în dumineci și sărbători că de acolo multe puteți învăța!

Cum zic, noi trăim aici la olaltă fiecare cu treburile sale, felul vieții însă vă este același la unu ca la altul, nu este deosebire. Fiecare lucră acelaș lucru în ogorul său, fiecare are aceleași datorințe față de biserică, față de școală și față de stat.

Ca lucrul tău să-l lucră cât mai bine, ca datorințele tale să-ți le implinești cât mai punctual nu așteptă ca să le înveți toate acestea din pățania ta, căci atunciă prea mult ar trebui să pățești; ci învăță și dela altul. Când vecinul tău cutare a avut bucate bune întreabă-l pretinește cum le-a lucrat ca să înveți și tu, dacă tu ai avut cândva vite frumoase spune vecinului tău cum le-ai crescut să învețe și el și așa să vă învățați unul pe altul căci asta este chemarea locuirei noastre la olaltă.

Dacă cutare om a ajuns în năcaz deschideți bine ochii și privește să nu ajungi și tu.

Dumnezeu s'a îngrijit întratâta de noi să ne dea mijloacele cu ari să ne ajutorăm, ne-a dat ochi de văzut, urechi de auzit, minte de judecată și inimă de simțit. Acum rîndul nostru este să ne folosim de aceste mijloace pe cari ni le-a dat Dumnezeu spre

binele nostru, să le punem în serviciul poruncilor și învățăturilor Lui și să nu ascultăm de boldurile ispititorilor diavolești căci „nu poți servi la doi domni.“

Toate acestea le putem scoate din învățatura sf. evanghelii de azi.

Ascultați acum de vedeți cum ne învăță Mântuitorul Hristos în sf. evanghelie de azi.

Zice sf. evanghelie:

„Zisa Domnul: Luminătorul trupului este ochiul deci de va fi ochiul tău curat tot trupul tău va fi luminat. Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat. Deci dacă lumina, care este întru tine, este întunerec, dar întunerec cu cât mai mult?“

*Iubiților creștini!*

Cuvintele pline de înțelepciune ale Mântuitorului, din sf. evanghelie de azi ne arată o asemănare din cele mai nimerite între felul de a vedea, de a judeca și de a simți al omului. Fiecare om în urma deplinei libertăți privește lucrurile din afară fie ale sale fie ale altuia, le judecă după firea și înțelegerea sa, iar în urma judecării ce și-o face i-se deșteaptă și simțirea și simte plăcere, sau neplăcere după cum a văzut lucrurile de bune sau de rele.

În sfârșit întreaga noastră viață redusă la forma ei începătoare nu constă din alte, decât din aceste trei funcțiuni: privești, judeci și simțești. Când dejă ai ajuns să simți aceea ce ai văzut și ai judecat, atunci simțirea ceea te pune și în mișcare, le îndeamnă și pe tine la lucru: de e bun să faci aceea ceai văzut sau de e rău să te ferești.

Pe aceasta zace toată înțelepciunea cuvintelor sf. evanghelie de azi când zice: „de va fi ochiul tău curat“ adică de vei vedea bine, de vei judeca drept, de vei simți cu adevărat; atunci „tot trupul tău va fi luminat“ adică întru toate ale tale îți va merge bine pentru că ai știut află calea și mijloacele cari să te ducă la bine, fiindu-ți privirea bună, judecata dreaptă și simțirea adevărată. Dar „de va fi ochiul tău rău, atunci tot trupul tău va fi întunecat“ atunci iubite creștine năcazurile se vor legă lanț de tine, nu vei scăpa de ele, vei trece dintr'una într'alta fără să ști cum ai ajuns și numai din simplul, motiv, că ți-a lipsit privirea senină judecata dreaptă și simțirea adevărată.

Pentru ilustrarea acestora iată un exemplu ce nu de mult s'a întâmplat: ați cetit doară cu toții prin gazete catastrofa înflorătoare a vaporului „Titanic“ care mergea din Anglia în drumul său spre America. În mijlocul apei uriașe ce să numește „Ocean“ s'a izbit în puterea nopții de un munte de ghiață care plutea pe apă, s'a găurit și s'a cufundat. Cu el împreună au perit o mie și câteva sute de oameni pe lângă o marfă de câteva zeci de milioane.

O întâmplare îngrozitoare!

Iată iubiților creștini ochiul rău! Conducătorii aceluia vapor nefericit încă au privit lucrurile și le-au judecat, căci doară toți au fost oameni iscusiti numai căt nu cu privire curată și cu judecată prea cumpanită. Ei și-au propus să facă acelaș drum mai iute ca celelalte vapoare, și fără să țină samă de pedecile ce iar întimpină s'au pornit la o întrecere nebunească. Cu alte cuvinte ei au privit cu ochii răi celelalte societăți de vapoare cari le făcea concurență și astfel și-au propus să iasă deasupra lor. Judecata de asemenea nefiindu-le destul de precumpănitore ca să se ferească de nenorocire și mai presus de toate lipsindu-le presimțirea unei astfel de nenorociri cu toate fiorurile ei, au săpat mormântul atâtor călători în mijlocul mării.

Și acum fără să mai umblăm după alte exemple peste țări și mări — zicând ca niște buni creștini pentru acei bieți nenorociți Dumnezeu să-i odihnească — să ne înlocuim la viața noastră de toate zilele unde băjbăe totatătea nevoi și năcazuri, cari cer sfat lecitur.

#### *Iubiți creștini!*

Presupun că fără să vă spun exemple vi, știți și cunoașteți atari cazuri, unde familii întregi s'au ruinat, au sărăcit din cauza beției. Durere sunt foarte multe cauzurile acestea la noi Românii. Om cu căpătăiu și rânduială bună pornindu-se pe beție fără măsură a ajuns la sapă de lemn, familia ia rămas pe drumuri iar el neputând suferi multă vreme otrava beției s'a prăpădit în cea mai mare mizerie. Aceasta este istoria scurtă și destul de tristă a tuturor bețivilor fără cumpăt.

De când s'a generalizat în mijlocul poporului consumarea acestei beuturi otrăvitoare, și-a cules jertfele sale considerabile din fiecare generație. Exemplele vi sunt fără număr în toate părțile. Și cu toate acestea numărul beutorilor în loc să scadă — văzând din pățania altuia că unde duce beutura — crește pe zi ce merge, ca și când aceasta beătură afurisită te-ar duce la cele mai bune norociri.

Stai uimit și te întrebi: cum se poate întâmpla aceasta? Pățania semenului tău băutor îți stă înaintea ochilor, numai că nu-ți strigă la ureche fugi că te duce la nefericire și cu aceasta totuși mai sunt alții beutori.

Iată iubiților creștini ochiul rău, cuvintele Mântuitorului. Fiecare om beutor cunoaște pățania altor beutori înaintași de ai săi totodată trebuie să recunoască și aceea că numai la bine nu te poate duce beutura; îi lipsește însă simțirea adevărată care să l facă să simtă într'adevăr mizeria în care îl duce beutura și care simțire să-i deștepte voința de a se feri de ea. Lipsindu-i simțirea, ochiul lui nu mai este bun, ochiul lui este rău pentru că înzădar vede, înzădar judecă aceea-ce vede, simțirea nu o are ca să-și simtă aceea ce vede și judecă. Neavând simțire, n'are nici voință și astfel bietul nenorocit se va prăbuși în prăpastia mizeriei mai curînd, sau mai târziu sub vederea ochilor săi cari nu sunt buni.

Altfel de ochiu rău și mai păcătos acela, care nu voește să recunoască lucrul bun al altuia. Ochiul unui astfel de om e orbit de patimi, de dujmănie și de rea voință. El nu se poate uita frumos la vecinul său căruia ca om mai cuminte mai chipzuit decât el îi merg lucrurile mai bine decât lui.

În loc de a lua învățătura dela el s'au chiar de a se întoarce cătră el pretinește pentru a cere sfat îl pizmuește și setos așteaptă momentul când să pună stavilă în calea treburilor bune ale vecinului său.

O călă răutate mai zace în lumea aceasta!

Vecin cu vecin, frate cu frate, ba chiar și părinte cu copil nu se mai pot vedea.

Ducețivă și vedeți judecătoriiile și tribunalele cât sunt de cercetate. Zănic bate mulțime de popor la ușa legilor dreptății pământești. Și din ce cauza? Din cauza ochiului rău.

Unul s'a certat, altul s'a bătut iar al treilea chiar a omorît; frații nu pot împărți averea, copilul e nemulțumit cu moștenirea dela tatăl său, sluga a furat pe stăpân, stăpânul nu-și plătește regulat muncitorii.

O mulțime groaznică de lucruri urite se desfășură înaintea judecătorior noastre așteptând sentința dreptății pământești.

Și toate acestea iubiților creștini n'ar fi dacă ochii tuturor ar fi buni după cum zice sf. evanghelie da azi. Atunci fiecare ar vedea lucrurile în adevărata lor stare, s'ar iubi unii pe alții după cuvintele Domnului care zice: „iubește pe deaproapele tău ca pe tine însuți“. Căci doară nu pentru aceea suntem făcuți după una și aceeași făptură ca să ne certăm, să ne batem, să ne omorim și apoi să ne judecăm unii cu alții, ci ca să trăim în bunăînțelegerie la olaltă după cum zice Mântuitorul într'alt loc, „unul este rabi adevădat Domnul vostru iară voi toți sun'eti frați“.

Zice sf. evanghelie mai departe:

„Nimeni nu poate sluji la doi domni, că sau pe unul va urî și pre altul va iubi; sau de unul se va ține și de altul nu va îngrij; nu puteți lui Dumnezeu sluji și lui Mamona“.

Sub Mamona înțelegem iubiților creștini averea, avutul pământesc.

Priviți în zi de lucru cum se trudesc oamenii în toate părțile, lucră ziua noaptea numai ca să poată face ceva. În val-vârtejul acesta sunt oameni, cari își uită de sine și în lăcomia lor fără margini după avere nu mai aleg mijloacele cele bune, ca prin muncă și trudă cinstită să-și agonisească avutul, ci se folosesc și de cele mai urite și păcătoase fărădelegi, ca înșelăciunea, jurăminte strâmbe, bătaie, furt și omor.

Auzi că cutare hoț de codru a eșit în drumul țării, ba a intrat în puterea nopții la cutare om în stare bună, l'a omorît și l'a jăfuit. Altul deasemenea tot noaptea — căci noaptea acest întunec de iad acopere cele mai multe păcate — s'a dus și a mutat țavul dintre locul său și al vecinului; ajungând la lege și-a întărit fărădelegea cu jurământ strâmb.

Acum iubiților creștini stați și judecați; omul acela care prin jurăminte strâmbe prin furt și omor își agonisește avere și bani mai stă el sub stăpânirea lui Dumnezeu? Nu! acela de Dumnezeu nu se mai ține, acela de diavolul se îngrijește pe acela îl iubește. Căci sf. Scriptură altecum ne învață despre toate acestea ea zice: „Să nu iei numele Domnului Dumnezeuului tău în deșert; că Dumnezeu nu va lăsa nepedepsit pe acela care va lua numele lui în deșert“. Iar în a 9-a și a 10-a poruncă Dumnezească zice: „Să nu mărturisești mărturie mincinoasă asupra deaproapelui tău“. „Să nu poftesti casa aproapelui tău, nici țarina lui, nici boul lui, nici asinul lui, nici nimica din cele-ce sunt ale aproapelui tău“. A 8-a poruncă Dumnezească zice „să nu furi“ a 6 a „să nu ucizi“.

Cât sunt de frumoase poruncile acestea pe cari Dumnezeu le-a dat nu pentru Sine, căci El n'a avut lipsă, ci pentru binele nostru al tuturor ca să ne asigure viața și avutul nostru adunat cu trudă și ostenală; și acum deși nouă tuturor ne servesc totuși se calcă în picioare cu o nepăsare și ușurătate, care te sgudue până în adâncul sufletului. Da! se calcă pentru că boldurile diavolești îl îndeamnă pe om la cele mai urite păcate acelea zic: jură strâmb, fură, omoară nu te doară capul de altul numai să-ți aduni avere. Și omul cel slab de minte le face toate acestea în lăcomia lui după bani, pentru că aceasta e calea cea mai ușoară pe care ajungi iute la avere. Învățăturile și sfaturile Dumnezești sunt frumoase, dar pentru un om lacom și rău sunt ghimpe la inimă, căci acesta nici când nu se va mulțami cu aceia-ce ne-a dat Dumnezeu. Deși Dumnezeu s'a îngrijit de toate făpturile sale, a dat fiecăreia aceia cei de lipsă; cu atât mai vărtos s'a îngrijit și se va îngrij de om, care este coroana făpturilor Sale. Auziți ce zice Mântuitorul mai departe în sf. evanghelie de azi:

*"Pentru aceasta zic vouă: Nu vă grijiți cu sufletul vostru ce veți mânca și ce veți bea; nici cu trupul vostru, cu ce veți îmbrăca. Au nu sufletul mai mare este decât hrana și trupul decât haina? Căutați spre paserile ceriului că nici sămână, nici seceră, nici adună în jirnițe și Tatăl vostru cel ceresc le hrănește pe dânsele. Au nu voi mai multă deosebire aveți de acestea?"*

Iubiților creștini! Cuvintele a nu ne îngriji de ce vom mânca și de ce vom bea nu înșamnă că noi să stăm în trândăvie și lenevire așteptând ca toate să ne vie de gata. În starea aceasta fericită a fost numai un singur om, Adam în Raiu. Dar și acela neascultând poruncile lui Dumnezeu a fost scos de acolo ca să-și agonisească pâinea prin munca și asudoarea feții sale. Nouă ca urmași ai lui nu ni-s'a dat nimic de-a gata, ci toate trebuie să le muncim dar cu ajutorul lui Dumnezeu și... cu muncă cinstită.

Toată grija lui Dumnezeu pentru noi să mărginește la aceia că ne-a dat toate mijloacele bune cu cari să ne asigurăm traiul, ne-a dat minte, sănătate, putere de a lucra, ne-a dat terenul unde să lucrăm, câmpuri întinse unde de sămănăturile noastre El se îngrijește cu ploaie și cu soare ca să le crească. Noi numai cât aruncăm sămânța în pământul scurmat și apoi așteptăm timpul culesului când ne ducem și le adunăm gata crescute de mâna nevăzută a lui Dumnezeu. Ciurdele noastre de vite cine le ferește de boale? nu tot mâna Lui celce ne iubește așa de mult?

Vedeți dar că partea cea mai grea a rămas tot în sarcina Lui. După cum zice și sf. apostol Pavel: *"nici cel ce sădește este ceva, nici cel ce udă, ci D-zeu cel ce dă creșterea"*. Și închipuiți-vă ce ar fi de noi când ajutorul Său ne-ar părăsi. Când grăunțele aruncate în pământ n'ar răsări, când vitele ne-ar pieri iar pe noi near lipsi și de sănătatea și puterea ce o avem. Atunci fiecare ar vedea cât este de trudit și neputincios fără ajutorul lui Dumnezeu. Închipuiți-vă ce ar fi de bieții noștri români din părțile bănățene pe cari numai zilele trecute ia năpădit potopul de apă nimicindu-le toate sămănăturile; dacă n'ar avea încredere în Dzeu că pe anul viitor le va da o recoltă mai bună și astfel cu ajutorul Lui vor scăpa de neajunsuri?

Toate cele de lipsă iubiților creștini ni le-a dat Dumnezeu, cum să nu ni-le dea nouă dacă suntem buni căci doar și de paserile ceriului s'a îngrijit, drept că acelea nici nu fac atâtea răutăți ca noi. Priviți ciocărlia cum se înalță în zii de vară drept spre soare, tot bătând din aripioare cum zice postul și înalță cântece frumoase spre văzduhul ceriului.

Dar nu numai de noi și de paserile ceriului s'a îngrijit Dumnezeu, ci de toate creațiunile sale, pe toate le-a îmbrăcat și le-a împodobit cu frumusețea darurilor Sale cum zice sf. evanghelie de azi: *"Și de haină se vă îngrijiți? Socotiți crinii câmpului cum cresc, nu se ostenesc, nici torc. Iar zic vouă, că nici Solomon întru toată mărimea sa, nu s'a îmbrăcat ca unul de aceștia. Deci dacă de iarba câmpului, care azi este și mâne se aruncă în cuptor, Dumnezeu așa o îmbracă nu cu mult mai vărtos pre voi, puțin-credincioșilor? Deci nu îngrijiți zicând: ce vom mânca? sau ce vom bea? Că eu ce ne vom îmbrăca? Că știe Tatăl vostru cel cersec, că trebuință aveți de toate acestea"*.

Da! iubiților creștini știe Dumnezeul de toate câte ne trebuie nouă și dacă se îngrijește cu atâta stăruință de toate câte le-a creat, cu atât mai vărtos se va îngriji de noi căci ne-a pus stăpâni peste toate creaturile Sale, numai noi să fim buni. Să fim cu mintea

senină să știm când și cum trebuie să ne folosim de ajutorul ce ni-l dă și de sprijinul ce ni-l arată. Să nu ne uităm cuvintele românilor: *"jutăte tu pre tine, c'apoi și Dumnezeu te ajută"*.

Omului cuminte, omului harnic și lucrător nu-i este greu a trăi, viața lui totdeauna este ușoară pentru că știe afla calea și mijloacele cari îl duc la mulțămire știe să-și lucreze lucrul său totdeauna la vreme, cu rânduială și cu socoteală.

Când toate treburile tale vor fi bine înțogmite când ai făcut tot ce s'a cerut dela tine, atunci tu nu le mai îngriji că ce va urma, de aceia poartă grija Tatăl cel ceresc; dacă ții lucrul bine pământul, dacă ai sămănat bucatele la vreme, nu mai griji de răsăritul și creșterea lor, că de aceia grijește Dumnezeu. El va trimite când trebuie ploaie, când nu căldură. Tu cautăți de celelalte treburi, înainte de toate caută ca să fi om nepătat, cinstit și de omenie, ca să fi vrednic de sprijinul Dumnezeesc.

\*

Acum după toate cele auzite iubiților creștini vedeți câte învățături și sfaturi folositoare poate scoate omul dintr'o singură evanghelie? Ați auzit că în ce lucruri urite în ce năcazuri și din cazul cu omul beutor n ce mizerie te poate duce ochiul care nu este bun, mintea care nu este sănătoasă și sămțirea tămpită. Grijiți dară de ochii vostri să fie totdeauna senini, judecata voastră să fie totdeauna dreaptă iar sămțirea totdeauna trează.

În strângerea averilor voastre să nu fiți lacomi, fugiți de holdurile diavolești cari var îndemnă să jăfuiți să înșelați să jurați strâmb și să furați; căci cu acestea nu puteți fi sub stăpânirea lui Dumnezeu dar nici chiar sub stăpânire omenească. Gândiți-vă că vine ceasul când va trebui să părăsiți viața aceasta, voi veți merge, averile însă aici vor rămânea dar vor merge împreună cu sufletul vostru la tronul ceresc de vie mărturie toate păcatele și fărădelegile cu cari ați adunat acele averi. Și atunci ce folos veți avea?

Nu credeți că averile adunate prin fărădelegi vor fi de folos. Mai curând sau mai târziu răsipisevor acelea așa că nici urmă nu va rămânea; tot ce va rămânea va fi blăstămul cu lacrimi al celor jăfuiți și înșelați, acesta în veci va striga după răsunare la ceriu.

Munciți și agoniziți fiecare după puterile sale, azi ceva, mâne mai mult și așa mai departe căci din puțin se face mult. Și când veți lucra pe cale cinstită și Dumnezeu vă ajută și binecuvântarea Lui va întări sporul vostru, căci vedeți că și de paserile ceriului și de crinii câmpului poartă grija, cu atât mai vărtos va purta de noi.

Aceștea ar fi învățăturile scoase din sf. evanghelie de azi. Vorba este că numai bunăvoință să fie să le asculte omul și nu numai să le asculte, dar să le și implinească, să nu răsune numai aici între păreții bisericii ca niște vorbe frumos răsunătoare, ci să le ducă fiecare cu sine, să le ducă acolo afară în viața de toate zilele.

Mântuitorul Hristos de aceia a întemeiat biserica în mijlocul poporului, ca să-l învețe să-i indrepte greșelile și să-i arete calea și mijloacele cari duc la bine și fericire.

Aceasta este chemarea bisericii, datorința poporului și a voastră a tuturor este să o cercetați și când în greu vieții voastre v'ați potogit în năcazuri întoarceți-vă cu încredere către biserica care ne-a păstrat neamul de atâtea sute de ani. Și precum le-a dat putere strămoșilor noștri să înfrunte greutatea unei

jobăgii, tot așa ne va mântui și pre noi pre toți din năcazurile noastre.

Biserica ne-a fost scut de apărare în întreg trecutul neamului nostru, tot biserica este aceea, care ne va întări și ne va da putere de viață acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Nr. F. G. 373—1912.

Pentru conferirea de stipendii din „Fundațiunea Gozdu” pe anul școlar 1912/13 la școlile medii, facultăți, universități și școlile de cădeți la armata comună și honvezi — se publică următorul concurs.

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notar public:

a) că este fiu de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezașilor, provăzută cu clauzula parohului competent, că și de prezent aparține bisericii gr. or. române.

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop studenții dela școlile medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1911/12 iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrelor ascultate până acum.

c) că areea proprie, și a părinților nu e de ajuns să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop să producă atestat dela dirigătorul politică competentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie subscris și de preotul locului, iar dacă nu ar fi acolo preot ori este înrudit cu concurentul, trebuie să fie subscris din partea protopopului concurent.

2. Dacă concurentul a intrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arete în petițiune specialitatea la care și locul unde voește a continua studiile și dacă folosește și alt stipendiu.

4. Celce voește să studieze în străinătate se arete necesitatea de a continua studiile în străinătate ca să se poată exoperă concesiunea ministerială.

5. Petițiunea instruată cu documentele susamintite este a se adresa reprezentanții fundațiunei lui Gozdu Budapest VII, Holló u. 8 până la 23 iulie (5 august) a. c.

6. Toți stipendiștii actuali, să provoacă, ca până la 2/15 iulie a. c. să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1911/12 căci altcum să va sistă stipendiul, respective ajutorul avut.

7. Petițiile defectuos instruate sau sosite după termen nu vor fi considerate.

8. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunei lui Gozdu, ținută în iunie 1912.

Comitetul.

## CRONICA.

Artiștii noștri, dl și dna Bărsan, ca'n tot anul, astfel și acuma își vor face obicinuitul turneu artistic, în luna iunie, prin centrele românești: Sibiu, 4 iunie st. v.; Blaj 5, 6 iunie; Săliște 7, Miercurea 8, Sebeș 9, Alba-Iulia 10, Abrud 11, Brad 12, Orăștie 13, Hațeg

14, Caransebeș 15, 16, Lugos 17, Lipova 19, Beiuș 21, Reșița 23, Bocșa 24 și Oravița 25, 26 iunie st. v. 1912.

Membrii noi ai academiei române au fost aleși dnii: A. T. Arion, ministrul cultelor, ca membru onorar, scitorul Delavrancea membru ordinar, iar Pampiliu Eliade ca membru corespondent.

Cursurile de vară dela Vălenii-de-munte. Neobositul luplător și îndrumător al destinelor noastre, dl Nicolae Iorga, își va ține și în anul acesta obicinuitele cursuri de vară la Vălenii-de-munte. După cum suntem informați, în anul acesta și prințul Carol al României va lua parte la excursiuni, petrecând 10 zile la Vălenii-de-munte.

L-a nebunit predica. În comuna Cergas (Franța) a ținut preotul o predică atât de însuflețită contra necredinței, încât țaranul de 25 ani, Pasco, a nebunit, impresionat fiind peste măsură de cuvintele preotului. Bietul nebun voia să ucidă tot ce-i venia în cale, crezând, că prin această virtute va scoate Franța din nămolul necredinței.

Creștini uciși de Mohamedani. În orașul Scalanova (Asia-mică), unde sunt 6000 Mohamedani și 4000 creștini, în prima iunie Mohamedanii au năvălit cu o furie nebună asupra creștinilor, ucizând și devastând tot ce le-a venit în cale. Puterea poliției s'a dovedit de neputințioasă în fața acestui fanatism ignorant și abia miliția otomană a fost în stare să pună capăt acestui măcel, care are numeroasă jerte.

Jocuri hazarde pe banii bisericei. Un caz nemai-pomenit de profanare a celor sfinte s'a întâmplat în Angers (Franța): Abatele Piton a dispărut, iar locuința i-a rămas jefuită. Toată lumea credea, că ceva hoți au jefuit casa abatelui, ear pe creștin toți îl credeau mort. La 5 zile Piton s'a anunțat la poliție, tânguindu-se, că niște hoți l-au purtat cu ei 5 zile, după ce i-au jefuit locuința. La urmă, făcându-se cercetări mai amănunțite, s'a aflat, că Piton jefuise și biserica romano-catolică din Angers, iar cu banii aceștia a jucat la bursă 5 zile, perzând acolo totul. Abatele e de prezent în mâinile poliției.

Examenele din Ecica-română. În anul trecut am adus de pildă examenele din Ecica-română, publicăm cu plăcere și acum programa examenelor de estimp; Program: I. Nainte de amiazi. 1. Celebrarea „Chemării Duhului Sfânt” la 7 ore. Examenul cu clasa I mixtă: Învățător dl Valeriu Ghilazanu. Examenul cu clasa II mixtă: Învățătoare dna Valeria Popoviciu-Magdu. 4. Examenul cu clasa III mixtă: Învățător dl Ștefan Ștefu. II. După amiazi. 5. Examenul cu clasa IV, V VI mixtă: Învățător dl Iuliu Magdu. 6. Examenul din muzica vocală cu elevii claselor III—VI mixte, învățător-propunător dl Ștefan Ștefu, după următorul Concert Școlar: a) „O, prea sfântă...” terțet de I. Vorobchieviciu. b) „Glasurile”, cântăreți bisericești. c) „Doina, duet de T. Popoviciu. d) „Despre școală”, trilog de Maria Drăganu. e) „Țiganca”, terțet de T. Popoviciu. f) Declamație: „Constantin Brâncoveanu”, de V. Alexandri. g) „Moara”, terțet de Kiriac. Observare: În sala festivă vor fi expuse la vedere desemnurile propuse de dnii învățători și lucrurile de mână ale elevilor propuse de dna inv. Valeria Popoviciu-Magdu. III. Vineri la 1/14 Iunie. 7. Adunarea generală a reuniunii învățătorilor din protopopiatul Banat-Comloș, după program special. Învățătorii noștri din loc, vor

